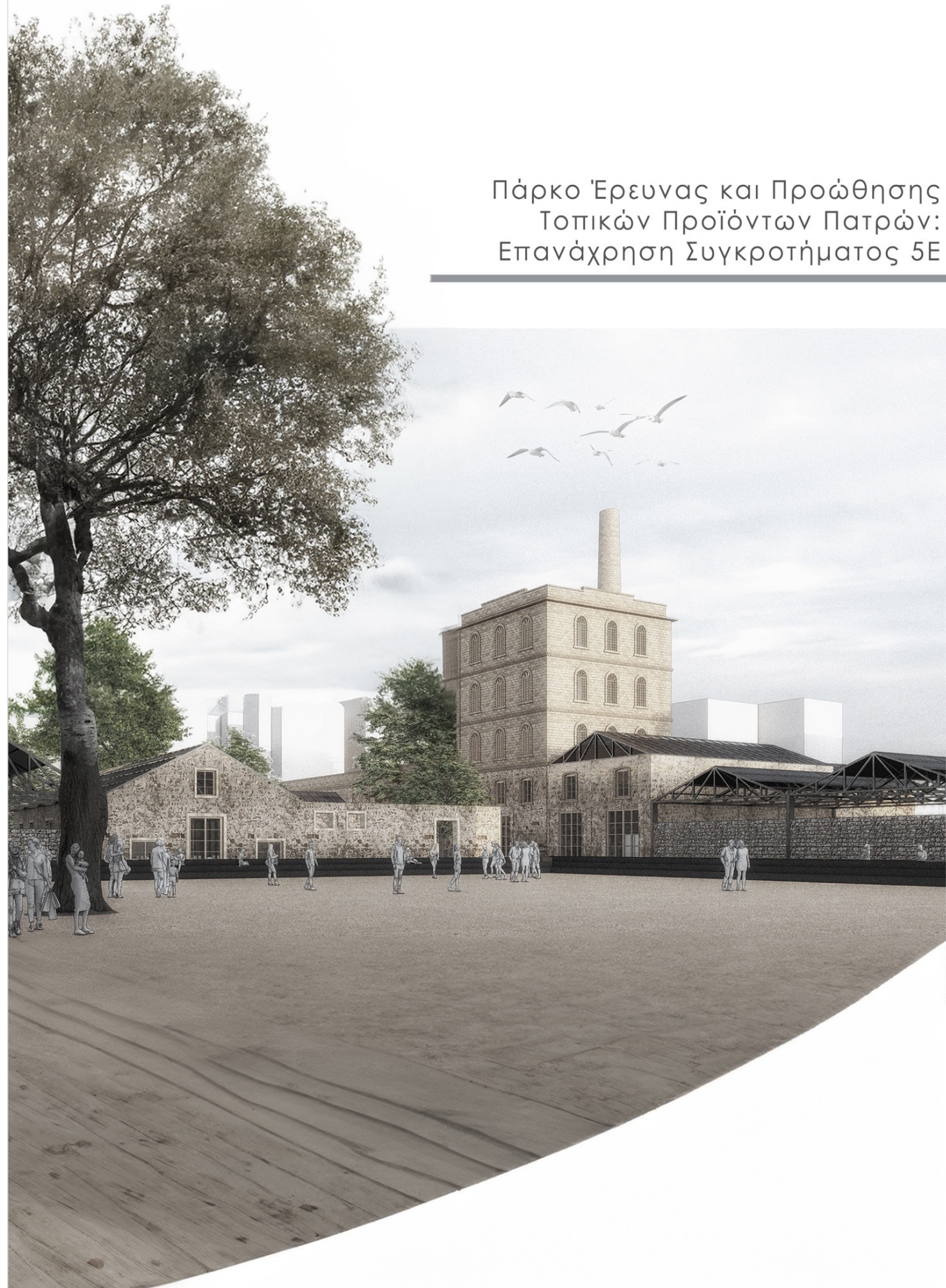

Πάρκο Έρευνας και Προώθησης
Τοπικών Προϊόντων Πατρών:
Επανάχρηση Συγκροτήματος 5Ε

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ | ΕΜΠ
ΑΘΗΝΑ | ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024

ΠΑΡΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ:
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ 5Ε

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ | ΜΠΟΥΡΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, AR15072

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ | ΕΛΕΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ | ΜΑΡΚΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΙΝΕΙΑΣ

Ευχαριστώ θερμά, την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κ. Έλενα Κωνσταντινίδου για την εξαιρετική καθοδήγηση και στήριξη της καθ' όλη της πορεία της εκπόνησης της διπλωματικής μου. Παράλληλα, θα ήθελα να ευχαριστήσω και την κ. Μαρία Μάρκου και τον κ. Αινεία Οικονόμου για την πολύτιμη συμβολή και τις εύστοχες παρατηρήσεις τους στην εργασία μου.

Επιπλέον, ευχαριστώ τη φίλη και συνάδελφο μου Χριστίνα – Γεωργία Δρελιώση η οποία όταν τη χρειάζομαι είναι πάντα δίπλα μου για να μου δίνει στήριξη και δύναμη.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένεια μου, που πιστεύει σε εμένα και με βοηθάει διαρκώς να κάνω τα όνειρα μου πραγματικότητα.

Το θέμα της παρούσας διπλωματικής είναι "Πάρκο Έρευνας και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων Πατρών: Επανάχρηση Συγκροτήματος 5E". Στην παρουσίαση αυτή, αναλύεται η πρόταση για τη μετατροπή του πρώην βιομηχανικού συγκροτήματος 5E σε ένα δημόσιο πολυχώρο που θα λειτουργεί ως κέντρο έρευνας, καινοτομίας και προώθησης των τοπικών προϊόντων. Στόχος μέσα από αυτήν την πρωτοβουλία είναι η δημιουργία ενός χώρου που θα προάγει, την τοπική οικονομία και την ενσωμάτωση της κοινότητας, με βασική προϋπόθεση τη διατήρηση της μνήμης της περιοχής.

Η παρουσίαση οργανώνεται σε 3 ενότητες: την αναγνώριση της περιοχής σε πολλαπλές κλίμακες, την ανάλυση της ιστορίας του βιομηχανικού συγκροτήματος και τέλος την πρόταση.

The topic of this thesis is "Research and Promotion Park of Local Products of Patras: Reuse of Complex 5E". In this presentation, the proposal for the conversion of the former industrial complex 5E into a public multipurpose space that will function as a center for research, innovation, and promotion of local products is analyzed. The aim of this initiative is to create a space that will promote the local economy and integrate the community, with the basic prerequisite being the preservation of the area's memory.

The presentation is organized into three sections: the recognition of the area on multiple scales, the analysis of the history of the industrial complex, and finally the proposal.

Το συγκρότημα βρίσκεται εντός του αστικού ιστού της Πάτρας. Η Πάτρα είναι μια πόλη με αρκετά ιδιαίτερο γεωμορφολογικό ενδιαφέρον καθώς έχει αναπτυχθεί παράλληλα στο θαλάσσιο μέτωπο, με το Παναχαϊκό όρος να απλώνεται ανατολικά της, δημιουργώντας τις πύλες εισόδου για τις από στεριάς προσεγγίσεις στον Βόρειο-Νότιο άξονα, και στη δυτική πλευρά της, για τις από θαλάσσης.

Παράλληλα είναι μια πόλη με έντονη δυναμική καθώς είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Πρόκειται για μια πόλη με πλούσια ιστορία από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Έχει μεγάλη βιομηχανική ιστορία εξαιτίας της στρατηγικής θέσης της που τη κατέστησε σημαντικό λιμάνι με μεγάλη εμπορική δραστηριότητα.

Το συγκρότημα βρίσκεται σε μια πολύ σημαντική θέση για την πόλη καθώς είναι δίπλα σε βασικές τοπικές και υπερτοπικές κινήσεις: δυτικά του οικοπέδου βρίσκεται η Μαρίνα της Πάτρας ενώ στα ανατολικά συνορεύει με τις γραμμές του τρένου, που ενώ παλιά είχε υπερτοπική χρήση, σήμερα αποτελεί ένα ΜΜΜ για τους κατοίκους εντός της πόλης.

Οι βασικές πύλες εισόδου είναι:

- Οι δύο έξοδοι από τον αυτοκινητόδρομο, βόρεια και νότια της πόλης
 - Η επιβλητική γέφυρα Ρίου Αντιρρίου
- Και από θαλάσσης:
- Το νέο λιμάνι
 - Η μαρίνα

211,593
Μόνιμοι Κάτοικοι

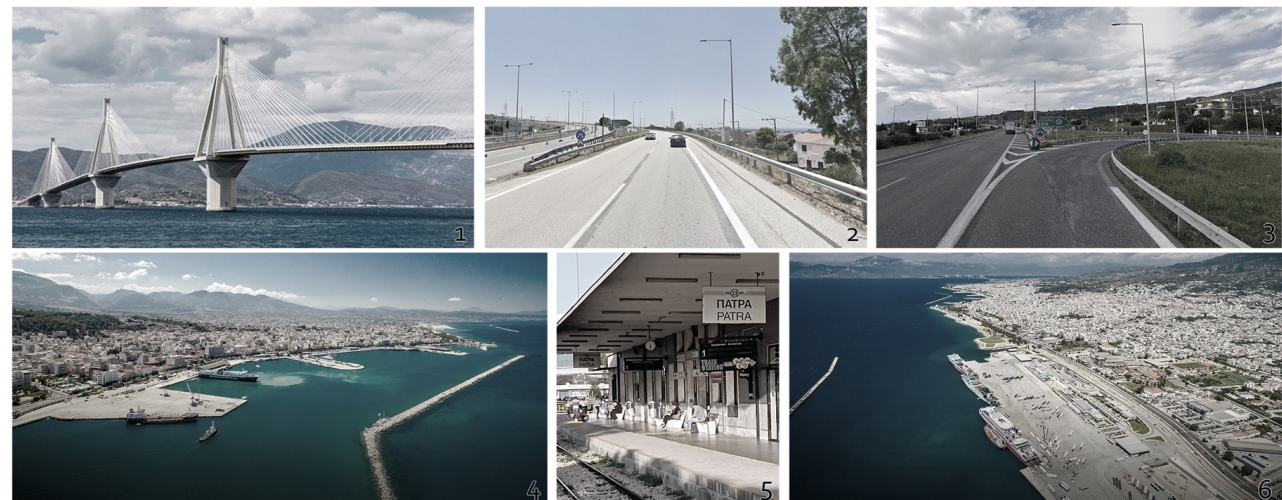
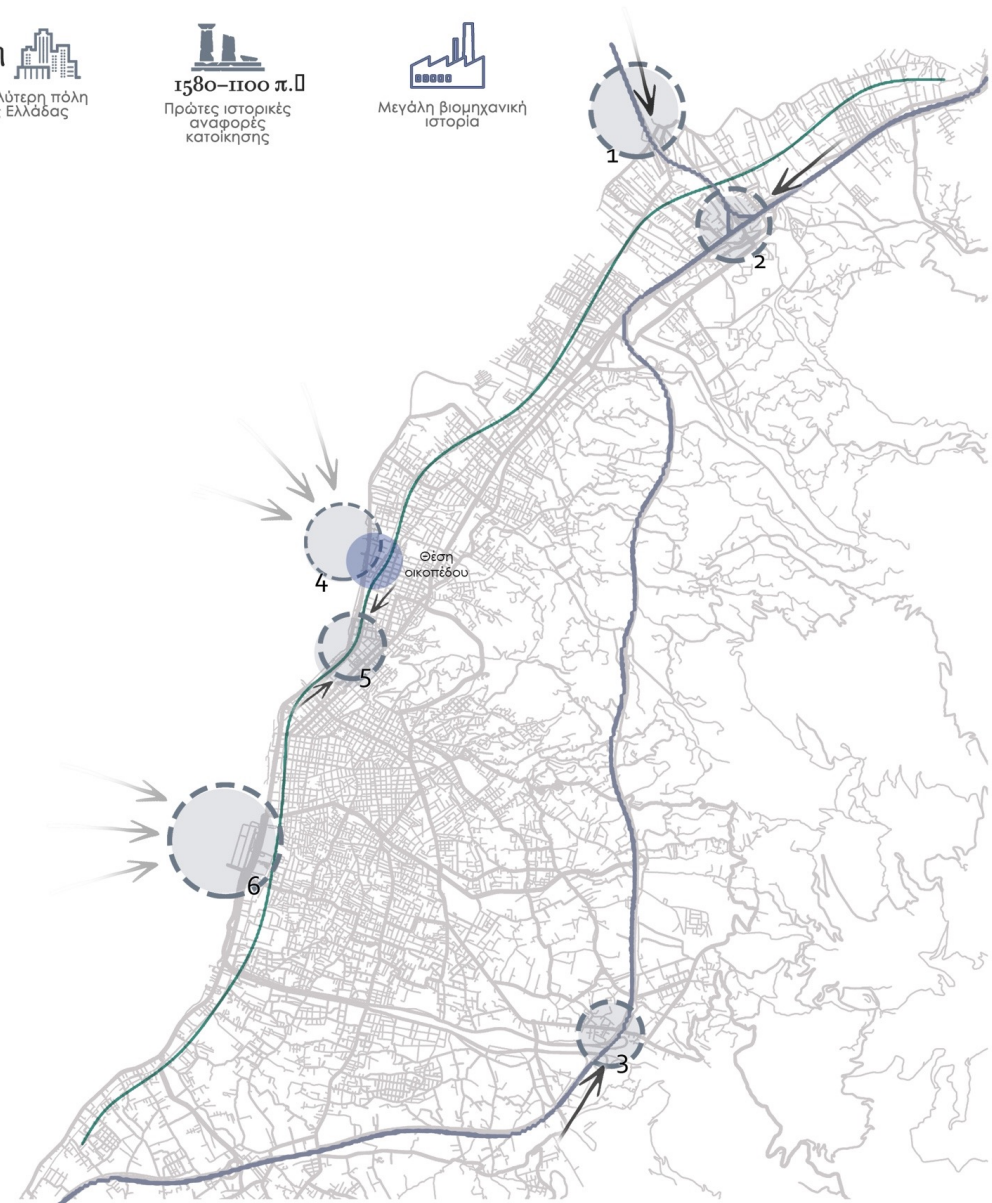
3^η
Μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας

1580-1100 π.Π
Πρώτες ιστορικές αναφορές κατοίκησης

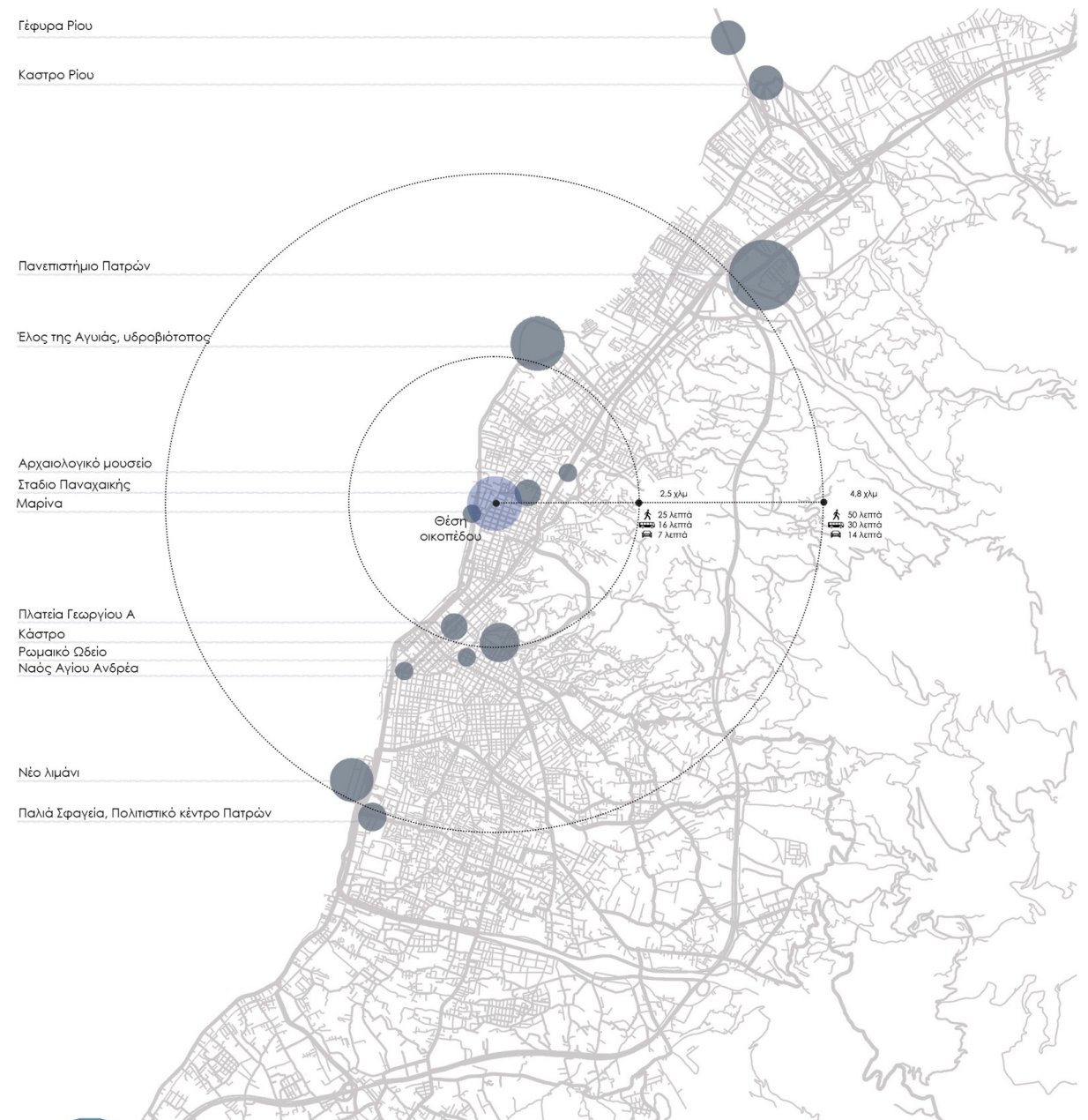
Μεγάλη βιομηχανική ιστορία

Προαστιακός Σιδηρόδρομος
Περιμετρική Οδός Πατρών
Δίκτυο αυτοκινητόδρομων
Πύλες εισόδου στη πόλη
Ροές

Παράλληλα, το οικόπεδο βρίσκεται σε απόσταση περίπου 2,5χλμ. από το κέντρο της πόλης και σε άμεση εγγύτητα με βασικά σημεία αναφοράς για τη Πάτρα με ιστορική, κοινωνιολογική και αρχιτεκτονική αξία. Κάποια από αυτά είναι το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Κάστρο της Πάτρας και το Ρωμαϊκό Ωδείο.

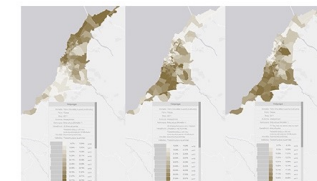

Σημαντικό είναι επίσης να αναφερθούν κάποια βασικά κοινωνιολογικά στοιχεία μέσω ΕΛΣΤΑΤ του πληθυσμού της γύρω περιοχής.

Ενδεικτικά, βόρεια, λόγω της θέσης του πανεπιστημίου εντοπίζονται πληθυσμοί με υψηλότερα ποσοστά εκπαίδευσης που ασχολούνται κυρίως με τον τριτογενή τομέα ενώ νότια που είναι οι περισσότερες βιομηχανίες σήμερα, τα επίπεδα εκπαίδευσης μειώνονται και οι βιομηχανικές δραστηριότητες αυξάνονται.

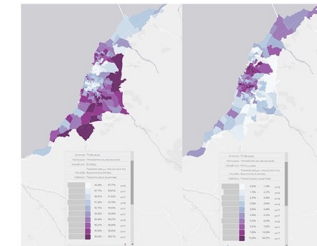
Οι περιοχές γύρω από την περιοχή μελέτης, συγκεντρώνουν σε μεγάλα ποσοστά και νέο ενεργό δυναμικό και συνταξιούχους, φωτογραφίζοντας την ανάγκη για δραστηριότητες που θα καλύπτουν ευρύ ηλικιακό φάσμα.

Επίσης η περιοχή βρίσκεται ανάμεσα στο ιστορικό κέντρο και στη πιο πρόσφατα ανεπτυγμένη περιφέρεια τη περίοδο κατά την αστική διάχυση του 21ου αιώνα, ενώ η γειτονιά αποτελείται κυρίως από πολυκατοικίες.

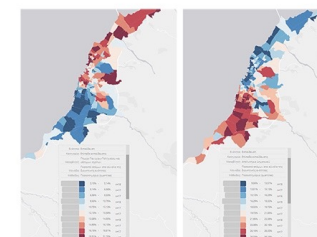
ΕΙΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

• Στη κατηγορία αυτή εντοπίζεται χάσμα μεταξύ βόρειας και Νότιας Πάτρας. Η βόρεια πλευρά και συγκεκριμένα οι περιοχές γύρω από το οικόπεδο, συγκεντρώνουν σχεδόν αποκλειστικά δραστηριότητες του τριτογενή τομέα (εμπορικές δραστηριότητες και υπηρεσίες) ενώ καθώς απομακρυνόμαστε νότια από το κέντρο και οι βιομηχανικές δραστηριότητες αυξάνονται, αυξάνονται και τα ποσοστά των ατόμων που απασχολούνται στον δευτερογενή τομέα παραγωγής.

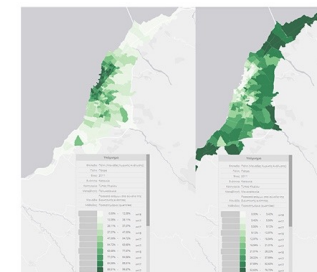
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

• Το κέντρο συγκεντρώνει σε ποσοστά μέχρι και 50% άτομα ξένης καταγωγής ενώ αντίθετα οι περιφερειακές γειτονίες αποτελούνται έως και ολοκληρωτικά από πληθυσμό ελληνικής υπηκοότητας. Η περιοχή γύρω από το οικόπεδο συγκεντρώνει ημεδαπούς και αλλοδαπούς επιδεικνύοντας ανάγκες για δραστηριότητες ένταξης και ομοιής ανάμιξης διαφορετικών πληθυσμών και πολιτισμών.

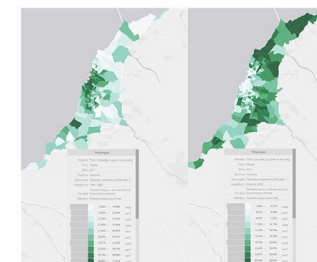
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

• Η βόρεια πλευρά της πόλης συγκεντρώνει σε υψηλότερα ποσοστά άτομα με πτυχίο Πανεπιστημίου / Πολυτεχνείου ενώ η νότια πλευρά περιλαμβάνει περισσότερα άτομα εργατικής τάξης με απολυτήριο Δημοτικού ή Γυμνασίου.

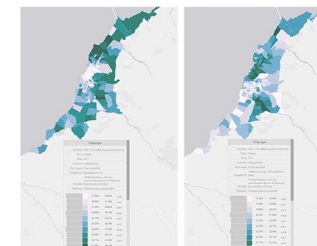
ΤΥΠΟΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

• Το κέντρο αποτελείται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από πολυκατοικίες στα πλαίσια μιας πυκνής αστικής δόμησης ενώ οι περιφερειακές ζώνες αποτελούνται από μονοκατοικίες σε υψηλά ποσοστά (έως και 76%) σε σύστημα αραιής δόμησης.

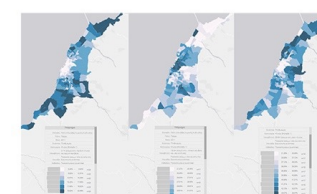
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

• Η πλειοψηφία των κτιρίων του κέντρου της πόλης σε ποσοστά μέχρι 70% ανήχεται σε κατασκευές της περιόδου 1961-1980 ενώ η αστική διάχυση της πόλης προς τη περιφέρεια είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο καθώς το 50% των κτιρίων της γύρω περιοχής είναι κατοικίες που ανεγέρθηκαν μετά το 2000. Η περιοχή του οικόπεδου βρίσκεται στα όρια μεταξύ των δυο ζωνών.

ΚΥΡΙΑ ΑΣΧΟΛΙΑ

• Το κέντρο, και οι γύρω περιοχές όπως η περιοχή του οικόπεδου, συγκεντρώνουν σε μεγάλα ποσοστά και νέο ενεργό δυναμικό και συνταξιούχους, φωτογραφίζοντας την ανάγκη για δραστηριότητες που θα καλύπτουν ευρύ ηλικιακό φάσμα.

ΗΛΙΚΙΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

• Το κέντρο και η περιοχή ΒΑ αυτού συγκεντρώνουν νεότερο πληθυσμό και συνταξιούχους ενώ η περιφέρεια συγκεντρώνει κυρίως οικογένειες. Η περιοχή μελέτης συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά φοιτητών καθώς βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το πανεπιστήμιο Πατρών.

Με μια πιο κοντινή ανάλυση της περιοχής, είναι διακριτές οι κινήσεις και οι ροές στο οικοδομικό τετράγωνο. Είναι εύκολα αντιληπτό ότι οι κύριες ροές είναι παράλληλες στο παραλιακό μέτωπο καθώς η πόλη αναπτύσσεται σε αυτόν τον άξονα.

Κεντρικοί οδικοί άξονες είναι η Ηρώων Πολυτεχνείο και η Έλληνος Στρατιώτου, ενώ δευτερεύουσα βασική κίνηση είναι η οδός Αθηνάς. Τη τελευταία πενταετία σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανάπτυξης έχει μπει η δημιουργία του παραλιακού ποδηλατοδρόμου. Σχετικά με τη δημόσια συγκοινωνία, υπάρχει ένας σταθμός της σιδηροδρομικής γραμμής ακριβώς δίπλα και ανατολικά του συγκροτήματος καθώς και 5 στάσεις αστικών λεωφορείων γύρω του.

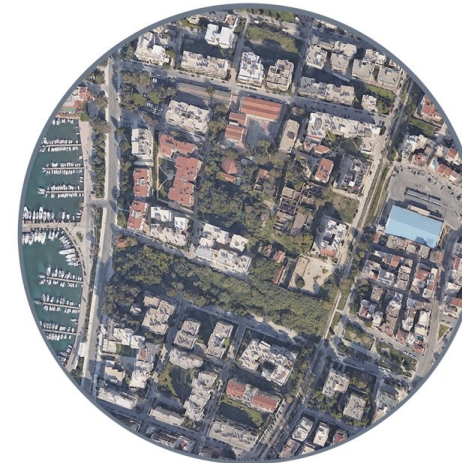
Η σιδηροδρομική γραμμή ωστόσο σε συνδυασμό με τη κακή κατάσταση διατήρησης του οικοπέδου έχουν δημιουργήσει μεγάλες ασυνέχεις στις ροές με αδιέξοδα και αναγκαστικές παρακάμψεις που δυσκολεύουν σημαντικά τη πρόσβαση στο σημείο και τις ροές κινήσεων ειδικά γύρω από την οδό Αθηνών.

Ακόμα, η αραιή δόμηση της γειτονιάς έχει αφήσει θέση στην ύπαρξη πολλών χώρων πρασίνου και πλατειών. Η πλειοψηφία είναι απλά παρατημένες εκτάσεις μη αξιοποιημένων χώρων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το οικόπεδο μελέτης που είναι απολύτως εγκαταλελειμμένο και η φύση έχει διεισδύσει στον χώρο.

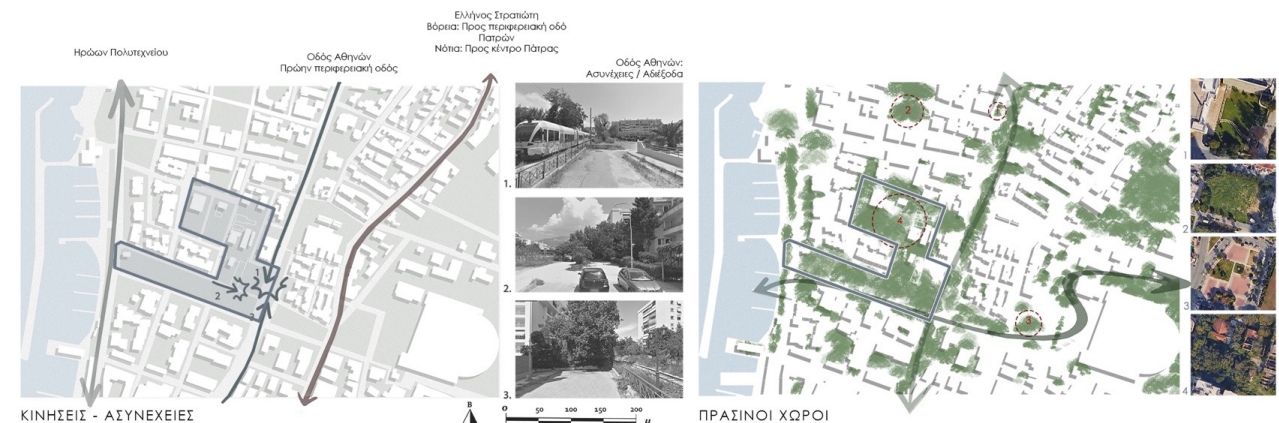
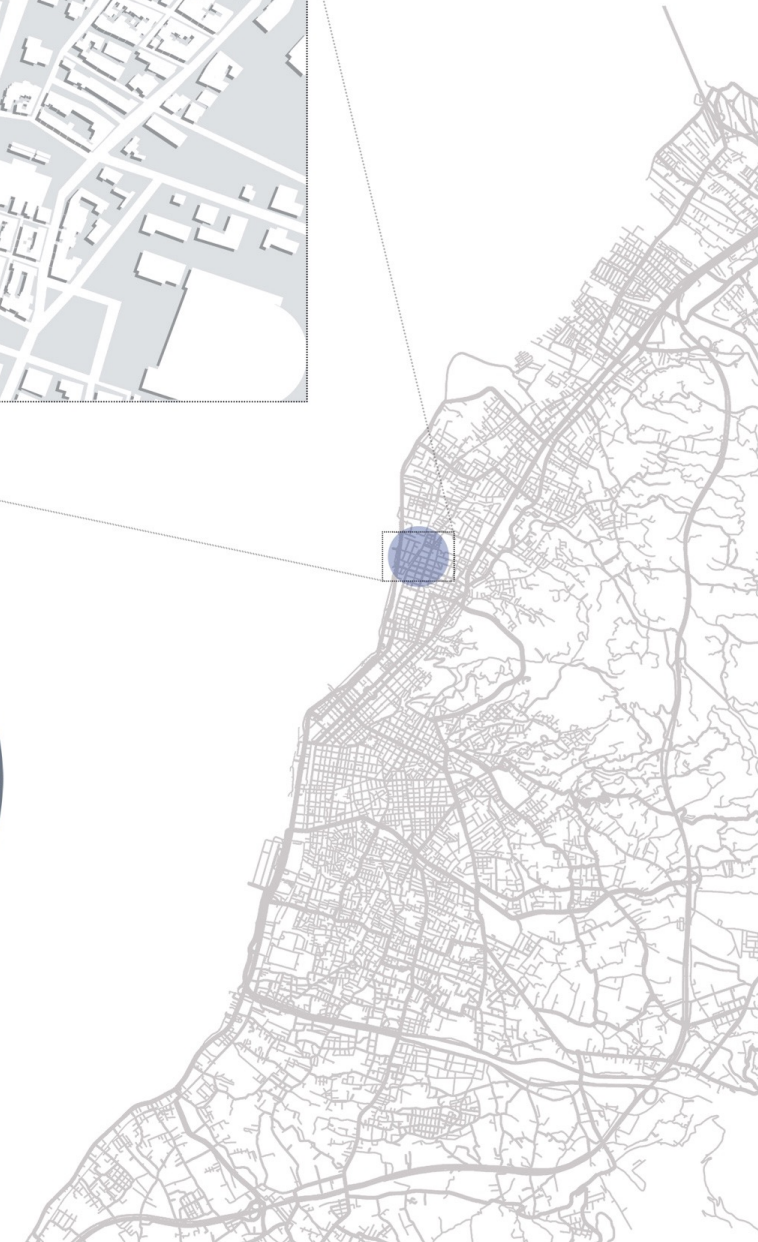
ΘΕΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ

0 25 50 75 100 μ

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

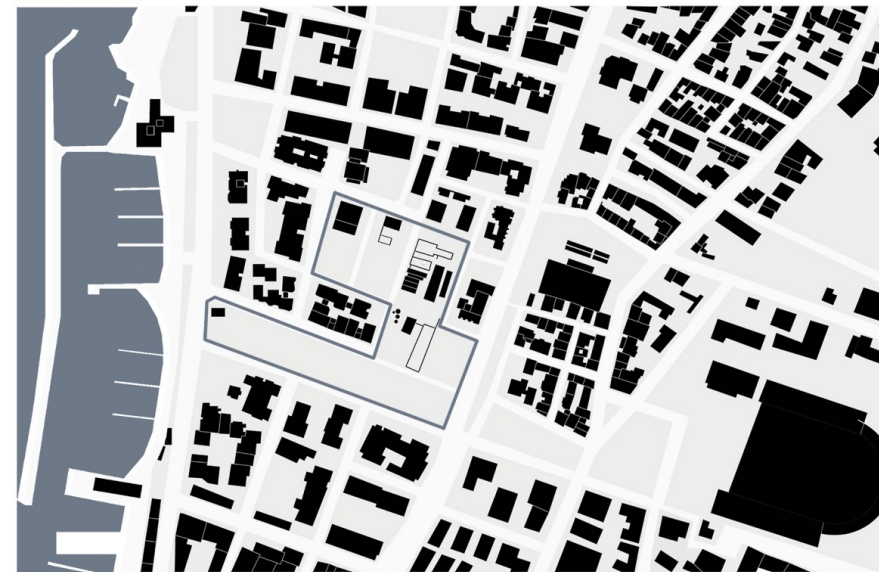
Στο σχέδιο NOLLI PLAN είναι αντιληπτό πώς η γειτονιά είναι κυρίως αραιοκατοικημένη σε αντίθεση με το ιστορικό κέντρο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ποικιλία διαφορετικών κλιμάκων των δημοσίων και ιδιωτικών ιδιοκτησιών που δίνουν διαφορετικές αστικές ποιότητες.

Από άποψη χρήσεων γης είναι διακριτό ότι οι περισσότερες εμπορικές δραστηριότητες αναπτύσσονται στο παραλιακό μέτωπο (εστιατόρια και καφέ) και κατά μήκος του κεντρικού οδικού άξονα (Έλληνας Στρατιώτου) (καταστήματα).

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν 2 κτίρια εκπαίδευσης (δημοτικό και νηπιαγωγείο) δεν υπάρχουν ανοιχτοί χώροι που να αναφέρονται σε αυτά τα κτίρια εκτός από μια παιδική χαρά με ελλιπή ανάπτυξη. Επίσης κτίρια γραφείων και δημόσιες υπηρεσίες είναι χρήσεις που δε λείπουν από τη περιοχή ενώ το στάδιο με τα γήπεδα δίνουν και έναν αθλητικό χαρακτήρα στη γειτονιά.

Με τη καταγραφή των υψών των γύρω κτιρίων είναι εμφανές πως το παραλιακό μέτωπο αποτελείται από πολυώροφες πολυκατοικίες με αραιή δόμηση, ενώ αντίθετα απ' τη δεξιά πλευρά των γραμμών του τρένου συναντά κανείς ένα τελείως διαφορετικό τοπίο γειτονιάς με πολυκατοικίες λίγων ορόφων και πολλές μονοκατοικίες.

NOLLI PLAN

- ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
- Αραιή δόμηση
 - Διαφορετικές χαρικές ποιότητες ανά οικοδομικό τετράγωνο
 - Έντονη ποικιλία σε κλίμακες και περιμέτρους οικοδομικών όγκων
 - Σημάσια δημόσιων χώρων
 - Διαφορετικά πλάτη δρόμων σε κύριες και δευτερεύουσες αρτηρίες
 - Σχέση με το υγρό στοιχείο

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Κατοικίες	ΚΑΤΟΙΚΙΑ
Εγκαταλελειμμένα κελύφη	
Καταστήματα	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ
Εστιατόρια - Καφέ	
Super Market	
Αθλητικές εγκαταστάσεις	ΑΝΑΨΥΧΗ
Παιδικές χαρές	
Δημόσια πάρκα	
Υπηρεσίες υγείας	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Δημόσιες υπηρεσίες	
Εκπαίδευση	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΡΟΦΩΝ

- 8 στάθμες
- 7 στάθμες
- 6 στάθμες
- 5 στάθμες
- 4 στάθμες
- 3 στάθμες
- 2 στάθμες
- 1 στάθμη

Η περιοχή μελέτης που επιλέχθηκε είχε εξ αρχής βιομηχανικό χαρακτήρα καθώς δύο παράλληλες επιχειρήσεις εργάστηκαν και αναπτύχθηκαν εκεί.

Στην παράλληλη ιστορική γραμμή φαίνεται η ιστορία των 2 διαφορετικών εταιρειών που από κοινού εργάστηκαν στον χώρο: Ο Μάμος, εργοστάσιο ζυθοποιίας, και η εταιρεία οينوποιίας Άμβουργερ και Σία που στη συνέχεια πέρασε στα χέρια της 5Ε. Τη χρονιά που από κοινού εγκατέστησαν τα εργοστάσια τους στο οικόπεδο είναι το 1900, μέχρι και το 1976 ώσπου πώχευσαν και ανέστειλαν τη λειτουργία τους. Το μέρος πέρασε από πολλές αλλαγές σε διοικητικό πλαίσιο.

Η θέση του επιλέχθηκε λόγω της γεινίασης του με το σταθμό του τρένου που έκανε τις μεταφορές αγαθών πολύ εύκολες, γεγονός που επιβεβαιώνεται και στην έρευνα που έκανα κατά την ερευνητική μου εργασία σχετικά με τα εγκαταλελειμμένα βιομηχανικά συγκροτήματα της περιοχής Πατρών και τη δυνατότητα ανάπτυξής τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε άμεση γεινίαση με το συγκρότημα επιλογής είναι το πρώην εργοστάσιο παραγωγής ζυμαρικών Μίσκο το οποίο σήμερα αποτελεί ένα σουπερμάρκετ, καθώς το πρώην εργοστάσιο κατεδαφίστηκε ολοκληρωτικά παίρνοντας μαζί όλη την ιστορία του.

ΑΛΛΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ

Εργοστάσιο παραγωγής ζυμαρικών ΜΙΣΚΟ (1953-1999)

Εριοργία Αναστασοπούλου (1925-1950)

Κυλινδρόμυλοι - Οικογένεια Τριαντή (1873-1936)
Μηχανουργείο Ματθαίου Σενεγαλία

Σταφιδεργοστάσιο Θ. Βουρλούμη
Α Εγκατάσταση Φωταερίου

Φανελοποιία και Πλεκτική - Μαραγκόπουλος (1927-1971)
ΒΕΣΟ Α (1930-1985)

ΖΥΜΑΙ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.

Β Εγκατάσταση Φωταερίου
Χαρτοποιία Λαδόπουλος (1931-1990)

Εργοστάσιο Ξυλείας ΑΒΕΕ (1922-1980)
Δημοτικά Σφαγεία (1903-1995)
ΒΕΣΟ Β
Οينوποιία ΒΓ Σπηλιόπουλος ΑΒΕΕ (1985)
Κλωστούφατουργία - Πειραική - Πατραϊκή (1932-1992)

Εργοστάσιο Ελαστικών - Pirelli (1962-1991)

Η εξέλιξη του συγκροτήματος φαίνεται καλύτερα σε αυτό το διάγραμμα και τις φωτογραφίες των διαφορετικών εποχών.

Αρχικά οι Άμβουργερ και Σία κατασκεύασαν σε οικοπέδο 40 στρεμμάτων τις πρώτες εγκαταστάσεις του εργοστασίου οινοποίησης.

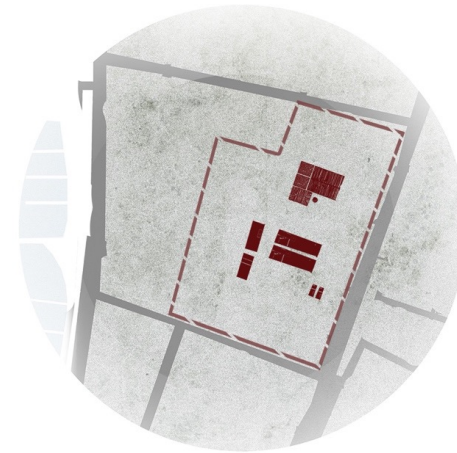
Στη συνέχεια μέρος του οικοπέδου, έκτασης 7μισή στρεμμάτων, αγοράστηκε από τον Μάμο ο οποίος και έχτισε το εμβληματικό εργοστάσιο ζυθοποίησης.

Περί το 1915 τα δυο εργοστάσια ήταν σε πλήρη ανάπτυξη με πολλές εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκες και γραφεία.

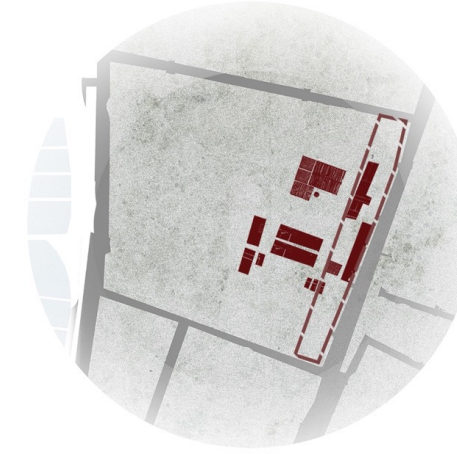
Σταδιακά ωστόσο η λειτουργία ανεστάλη και οι εγκαταστάσεις πέρασαν σταδιακά στο δημόσιο, σε τράπεζες και ιδιώτες, απαλλοτριώθηκαν και μετατράπηκαν σε πολυκατοικίες.

Όλες οι εγκαταστάσεις του μάμου γκρεμίστηκαν και στη θέση τους ανεγέρθηκαν πολυκατοικίες.

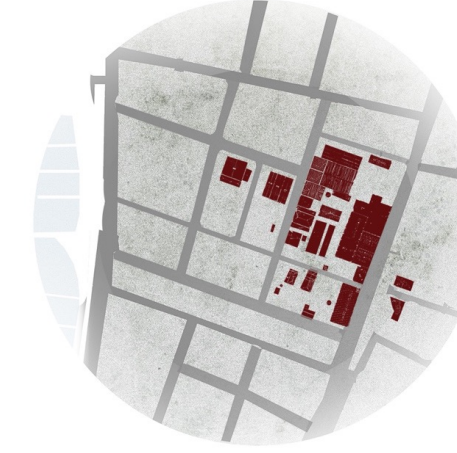
Στη σημερινή εικόνα έχουν μείνει ελάχιστα κατάλοιπα της άλλοτε ακμάζουσας βιομηχανικής εικόνας του συγκροτήματος 5Ε.

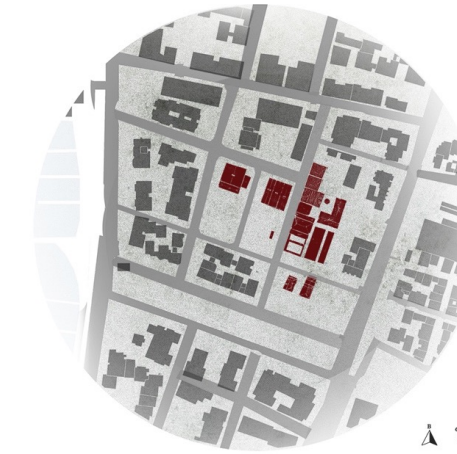
Κατασκευή εργοστασίου οινοποίησης Άμβουργερ και Σία
1891

Ίδρυση του «Πατρικό Εργοστάσιο Σιδοποίησης και Παγοποίησης ΜΑΜΟΣ & ΣΙΑ»
1907

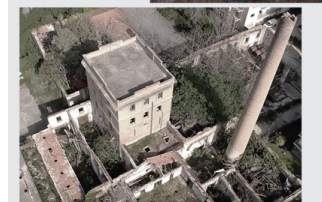
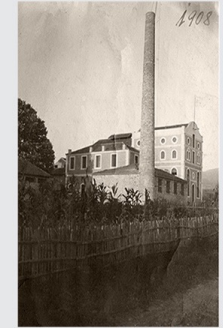
Η εταιρεία 5Ε σε πλήρη ανάπτυξη
1915

Τα κατάλοιπα μιας κάποτε ακμάζουσας βιομηχανικής εποχής
2023

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

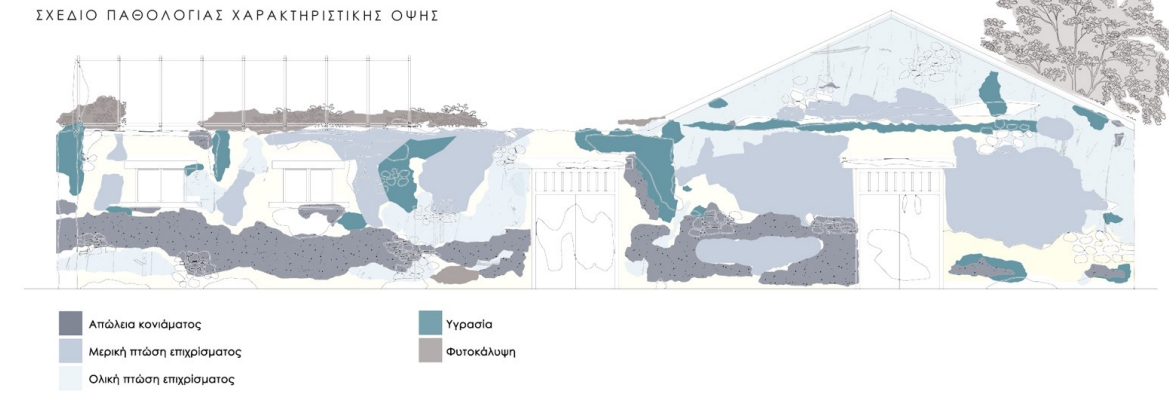
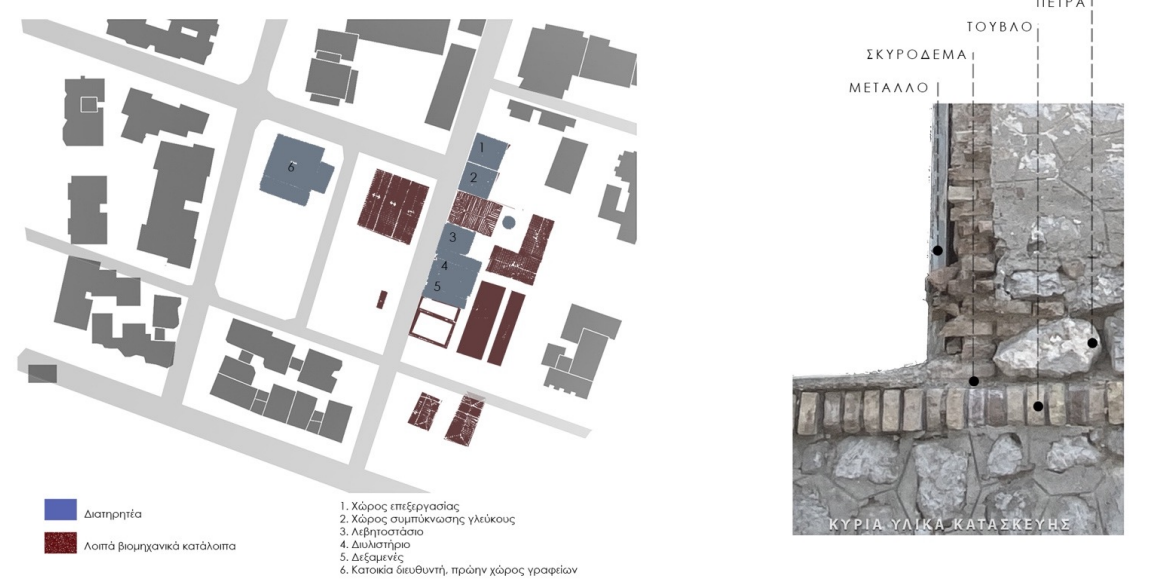
Σε μια προσπάθεια να προστατευτούν τα υπόλοιπα κατάλοιπα, το κράτος χαρακτήρισε μέρος του συγκροτήματος ως διατηρητέο.

Η καταγραφή τους ως διατηρητέα δίνει μια ξεκάθαρη εικόνα της αρχιτεκτονικής τους σπουδαιότητας και της ανάγκης προβολής τους που προς το παρόν είναι ελλιπής.

Συγκεκριμένα το μόνο κτίριο που φαίνεται να έχει έστω και περιστασιακά χρήση είναι η πρώην κατοικία του διευθυντή του εργοστασίου (κτήριο 6) που παλαιότερα υπήρξε εστιατόριο και σήμερα επαναλειτουργεί ως κέντρο νυχτερινής διασκέδασης και φιλοξενεί κάθε χρόνο διάφορες εκδηλώσεις όπως το Street Food Festival και το Christmas Market.

Ωστόσο οι επιλεχθείσες χρήσεις, ειδικά κατά τη λειτουργία του ως νυχτερινό κέντρο διασκέδασης εγείρει ερωτήσεις σχετικά με το κατά πόσο σέβεται ο χώρος την ιστορία του και κατά πόσο με μια τέτοια χρήση μπορεί να διασφαλιστεί η προστασία του έναντι σε φθορές και βανδαλισμούς.

Επίσης εντυπωσιακό στο συγκρότημα είναι το υπεραιώνιο δέντρο Banyan, το μεγαλύτερο του είδους του στον ελλαδικό χώρο που διαμορφώνει έναν πολύ επιβλητικό και εντυπωσιακό χώρο γύρω του και αποτελεί ορόσημο για την πόλη.

Βασικός στόχος είναι η διατήρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς και της μνήμης του χώρου με νέες χρήσεις που σέβονται τον τόπο και αναδεικνύουν την ιστορία του αλλά προσαρμόζονται στις σημερινές ανάγκες.

Οι νέες χρήσεις να προσαρμόζονται στις ανάγκες τις γειτονιάς και να ενισχυθεί η οικονομία και η βιωσιμότητα της περιοχής, φέροντας νέο κόσμο και δίνοντας χρήσεις που λείπουν στους υπάρχοντες, προκειμένου να ενοποιηθεί η γειτονιά και να αποκτήσει έναν χαρακτήρα και μια επιπλέον αξία που της λείπει αυτή τη στιγμή.

Η πρόταση έχει σεβασμό στο περιβάλλον και τη βιωσιμότητα με ελαφρές επεμβάσεις, και την ένταξη στο τοπίο.

Το συγκρότημα υπήρξε εξ αρχής ένα μέρος παραγωγής τοπικών προϊόντων (ζύθος και κρασί). Σκοπός είναι η επανένταξη αυτής της βιομηχανικής ιστορίας και μνήμης στο συγκρότημα με σημερινά δεδομένα, δημιουργώντας ξανά στον τόπο ένα κέντρο παραγωγής και ανάπτυξης.

Η Πάτρα είναι μια περιοχή που έχει πλήθος μικρών τοπικών παραγωγών οι οποίοι επί της παρούσης δεν αναδεικνύονται επαρκώς από τις τοπικές κοινότητες, ούτε υπάρχουν καλά οργανωμένες επιχειρηματικές συστάδες και εξοπλισμοί που θα εκσυγχρόνιζαν τη παραγωγή.

Παράλληλα οι περιοχές γύρω από την Πάτρα έχουν τμήματα γεωπονίας που θα χρειάζονταν αυτή τη χρήση.

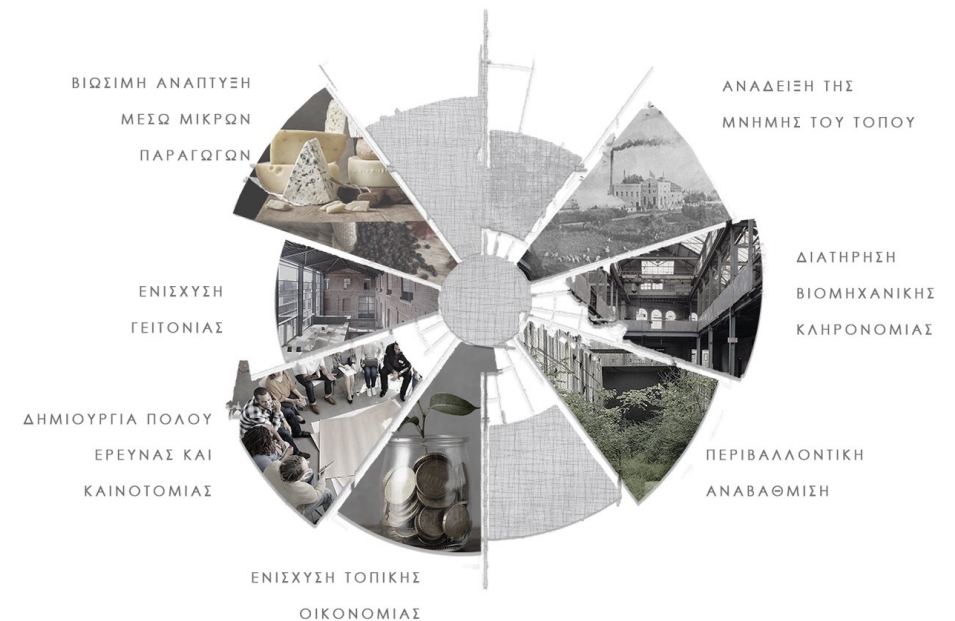
Θα είναι λοιπόν ένας χώρος που θα προωθεί τη βιώσιμη παραγωγή προϊόντων και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, αντίθετα στο κλίμα μαζικής παραγωγής των ημερών μας με τις γνωστές συνέπειες σε κοινωνία και περιβάλλον. Η δημιουργία ενός τεχνολογικού πάρκου ερευνών επιτρέπει την ενθάρρυνση της καινοτομίας και της έρευνας σε σχέση με την παραγωγή και την επεξεργασία των τοπικών προϊόντων βοηθώντας τους τοπικούς παραγωγούς να προσαρμοστούν στις νέες τεχνολογίες.

Τέλος θα είναι ένα κέντρο που θα ενώνει διάφορα τμήματα της κοινότητας, όπως εργαζόμενοι, ερευνητές και φοιτητές δημιουργώντας ένα περιβάλλον συνεργασίας ανταλλαγής γνώσεων.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- Ⓞ Διατήρηση υπάρχουσας εντάσεως χώρου - ελαφρές παρεμβάσεις
- Ⓞ Επιλογή δημόσιων χώρων με διαφορετικούς χαρακτήρες
- Ⓞ Δημιουργία ημιυπαίθριων χώρων κίνησης και εκτόνωσης
- Ⓞ Διαχείριση ζητήματος οροφών
- Ⓞ Αρχιτεκτονική τοπίου των αστικών καλλιέργειών
- Ⓞ Ορισμός καθαρών άξονων κινήσεων και παράλληλα αίσθηση ανακάλυψης

ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Χώροι Έρευνας και Καινοτομίας: Η δημιουργία ερευνητικών εργαστηρίων και χώρων συνεργασίας ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των φοιτητών και τοπικών παραγωγών.
- Χώροι Καλλιέργειας Τοπικών Προϊόντων: Η χρήση υπαίθριων αστικών καλλιέργειών και urban farms προωθεί τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων και παρέχει ευκαιρίες για εκπαίδευση και ενημέρωση.
- Χώροι Προβολής και Πώλησης των Προϊόντων: Η προβολή και πώληση των τοπικών προϊόντων δημιουργεί ένα εμπορικό κέντρο που ενισχύει την τοπική οικονομία και κάνει την περιοχή πιο ελκυστική για τους καταναλωτές.
- Χώροι Αναψυχής και Πρασίνου: Η δημιουργία ανοιχτών χώρων αναψυχής και πρασίνου προσφέρει ευκαιρίες για χαλάρωση και εκτόνωση για τη γειτονιά και τους χρήστες του συγκροτήματος.
- Χώρος αφιερωμένος στα σχολεία: Η επαναχρησιμοποίηση του χώρου του κέντρου διασκέδασης για σχολικές δραστηριότητες ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ του σχολείου και της τοπικής κοινότητας και ενισχύει την επισκεψιμότητα του μέρους κατά τις πρωινές ώρες.

Παραγωγή - Κατανάλωση - Καινοτομία

Έτσι λοιπόν το κτιριολογικό περιλαμβάνει τις παρακάτω αλληλοκαλυπτόμενες χρήσεις:

Χώροι Έρευνας και Καινοτομίας: Δημιουργία ευέλικτων χώρων για ερευνητικά εργαστήρια, γραφεία ερευνητών και χώρους συνεργασίας και ανταλλαγής ιδεών.

Παραγωγικοί Χώροι: Το κύριο κομμάτι της παραγωγής θα είναι υπαίθριες αστικές καλλιέργειες ή urban farms που θα χρησιμοποιούνται σαν μικρές παραγωγές και κέντρα υπαίθριας εκπαίδευσης.

Εμπορικοί Χώροι και Προβολή Προϊόντων: Δημιουργία ενός χώρου για την προβολή και πώληση των τοπικών προϊόντων, προσφέροντας έτσι ένα εμπορικό κέντρο έλξης για την τοπική κοινότητα.

Χώροι Αναψυχής και Πρασίνου: Δημιουργία ανοιχτών χώρων αναψυχής και πρασίνου, που θα προσφέρουν χώρους εκτόνωσης για τους εργαζόμενους, τους φοιτητές και τους επισκέπτες.

Χώρος αφιερωμένος στα σχολεία της περιοχής: Πρόταση επαναξιοποίησης του χώρου του κέντρου διασκέδασης κατά τις πρωινές ώρες για δραστηριότητες του σχολείου.

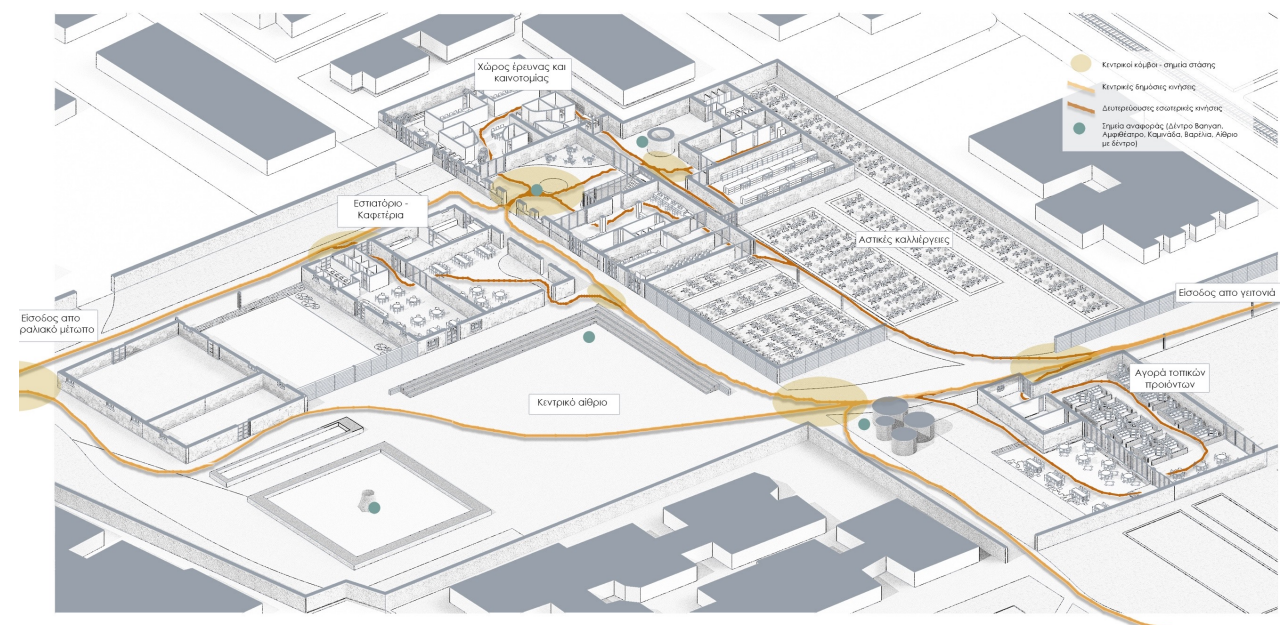
Οι κινήσεις στον χώρο θα γίνονται σε διαφορετικές κλίμακες. Οι βασικές κινήσεις ορίζονται από τις δύο εισόδους: την είσοδο από τη πλευρά του τρένου και της γειτονιάς και την είσοδο από το παραλιακό μέτωπο, και διασχίζουν τον χώρο υπαίθρια και δημόσια. Δευτερεύουσες κινήσεις φαίνονται με πορτοκαλί χρώμα να διασχίζουν εσωτερικά τους χώρους.

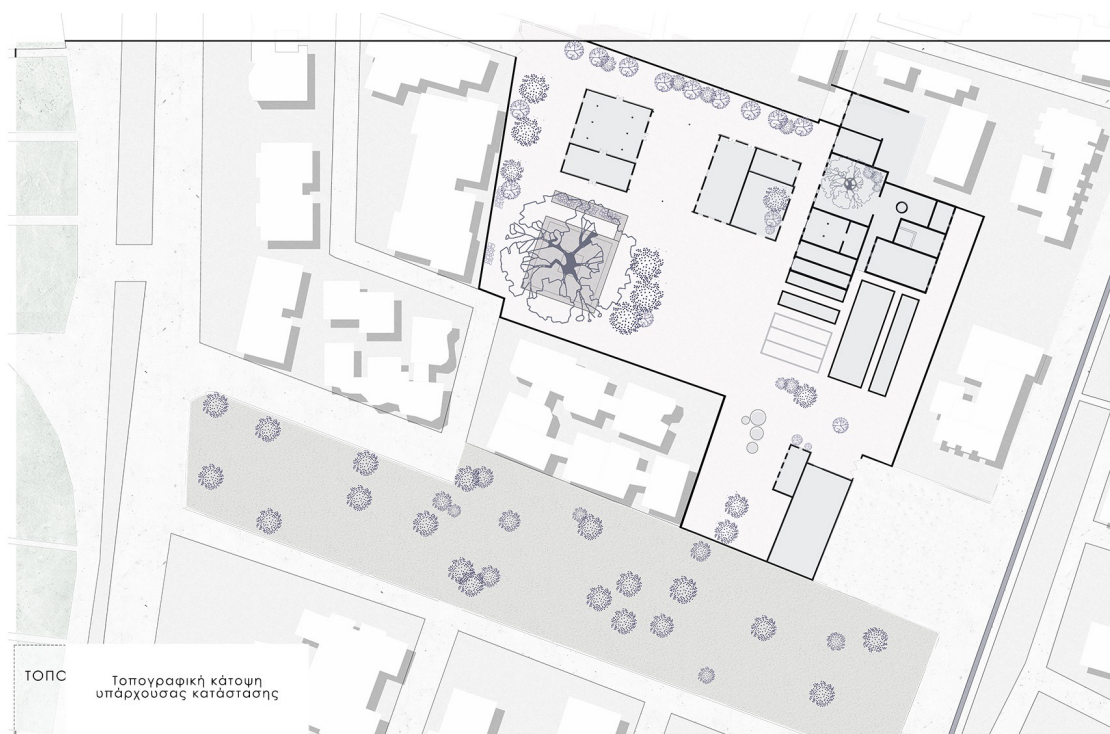
Σημεία αναφοράς όπως το Δέντρο Μπανγιαν, τα μεγάλα βαρέλια, η καμινάδα, η ημιυπαίθρια είσοδος, και το αίθριο με το δέντρο διευκολύνουν τον προσανατολισμό και την κίνηση μεταξύ των χώρων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΝ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

Οι παρεμβάσεις είναι όσο πιο διακριτικές και εναρμονισμένες με το υπάρχον κέλυφος γίνεται, με τη δημιουργία μεταλλικών στεγών και περγκολών που ακολουθούν τις αναλογίες του συγκροτήματος και κάνουν αναφορά στην βιομηχανική του ιστορία και κάποιων διαμηκών τοιχίων που ορίζουν τη περίμετρο του οικοπέδου και τις εσωτερικές κινήσεις. Δεν έχει γίνει επέμβαση σε ύψος στο υπάρχον συγκρότημα πέραν του εξωτερικού κλιμακοστασίου της βιβλιοθήκης διατηρώντας το υπόλοιπο συγκρότημα μονώροφο με τις κινήσεις να γίνονται στο ίδιο επίπεδο μεταξύ των όγκων.

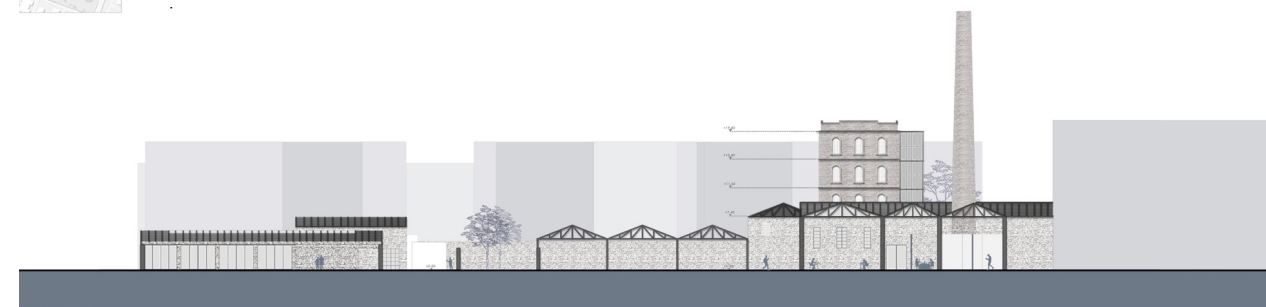
ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΤΟΜΗ Α-Α

ΤΟΜΗ Β-Β

Οι εικόνες δίνουν μια συγκριτική ιδέα του υπάρχοντος σε σχέση με την πρόταση από τις δύο εισόδους. Στην είσοδο από τη γειτονιά ο κεντρικός άξονας οδηγεί στον βασικό υπαίθριο χώρο με το Μπανγιαν να επιβάλλεται στον χώρο ενώ κατά τη διαδρομή ο παρατηρητής περνάει από το τμήμα των καλλιεργειών εκπαιδευτικού χαρακτήρα που δημιουργούνται στα ίχνη παλιών βιομηχανικών κτισμάτων του χώρου και βλέπει την βιβλιοθήκη. Από την δυτική πλευρά, που αποτελεί και τη δευτερεύουσα είσοδο, ο παρατηρητής μπαίνει βλέποντας τη καμινάδα σαν σημείο αναφοράς σε μια καλά ορισμένη είσοδο ανάμεσα στον πολυχώρο και την νέα παρέμβαση της αυλής για τα παιδιά του σχολείου και την φύτευση που του ορίζει τη διαδρομή. Μπορεί πάλι είτε να μπει στον βασικό χώρο έρευνας και καινοτομίας μέσω του αίθριου με το δέντρο είτε να συνεχίσει νότια εξωτερικά.

Αποψη απο κεντρική είσοδο

Αποψη προς το Καφέ - Εστιατόριο

Αποψη από είσοδο παραλίας

Αποψη από κεντρικό αίθριο

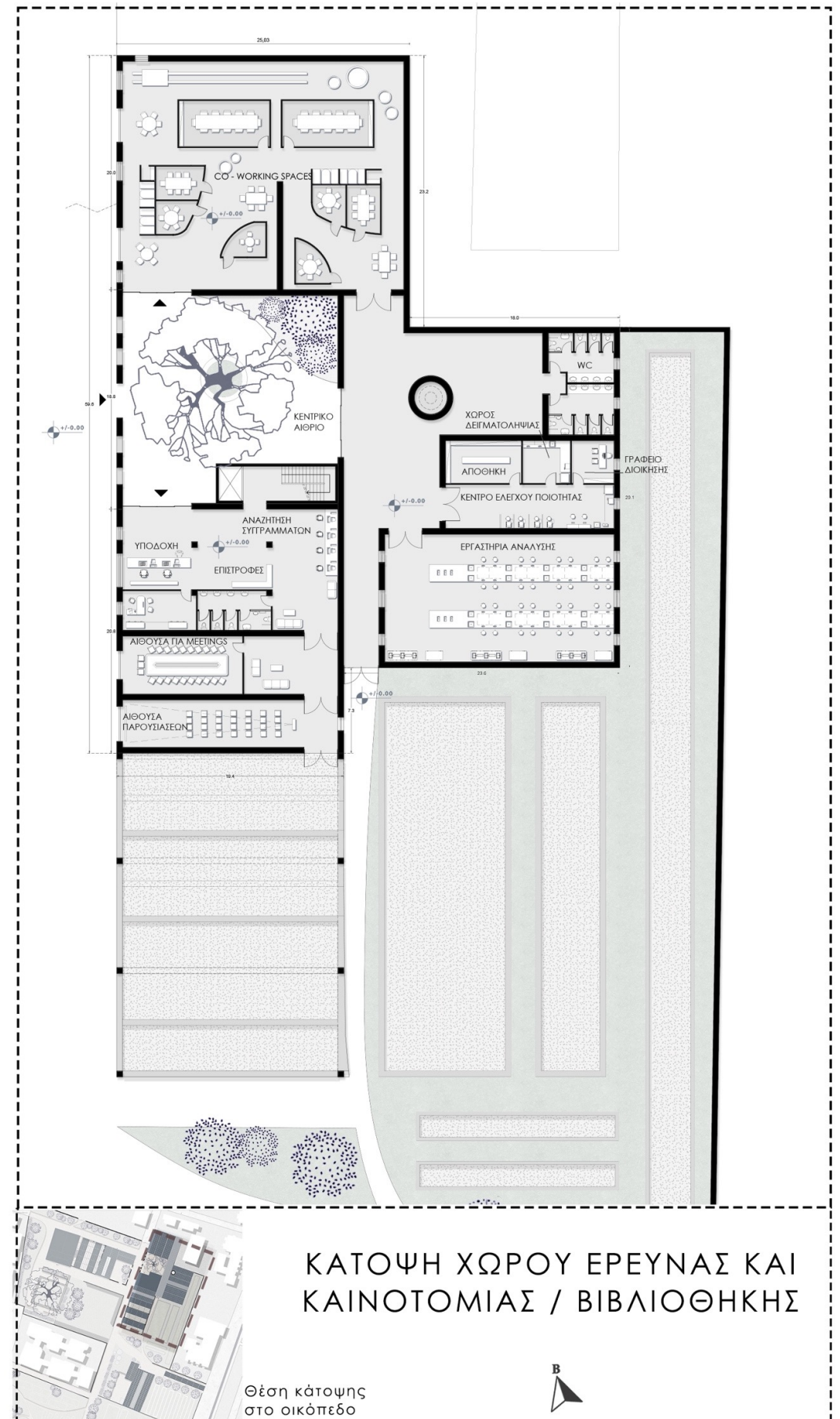
Στο εσωτερικό του συγκροτήματος έρχεται κανείς αντιμέτωπος με έναν μεγάλο εξωτερικό πολυχώρο που επιλέχθηκε να μείνει ανοιχτός προκειμένου να προσαρμόζεται κάθε φορά στις ανάγκες και να φιλοξενεί υπαίθριες δραστηριότητες όπως αυτές που ήδη γίνονται (Street Food Festival, Christmas Market κλπ.).

Δυτικά, το κεντρικό κτίριο που ενώνει όλες τις δραστηριότητες είναι ο βασικός χώρος αναψυχής, το εστιατόριο-καφετέρια.

Σε άμεση εγγύτητα με το σχολείο είναι ο χώρος του νυχτερινού κέντρου διασκέδασης που προτείνεται για τις δραστηριότητες για τα παιδιά με μια νέα υποβαθμισμένη προφυλαγμένη ημιυπαίθρια αυλή στα δεξιά του.

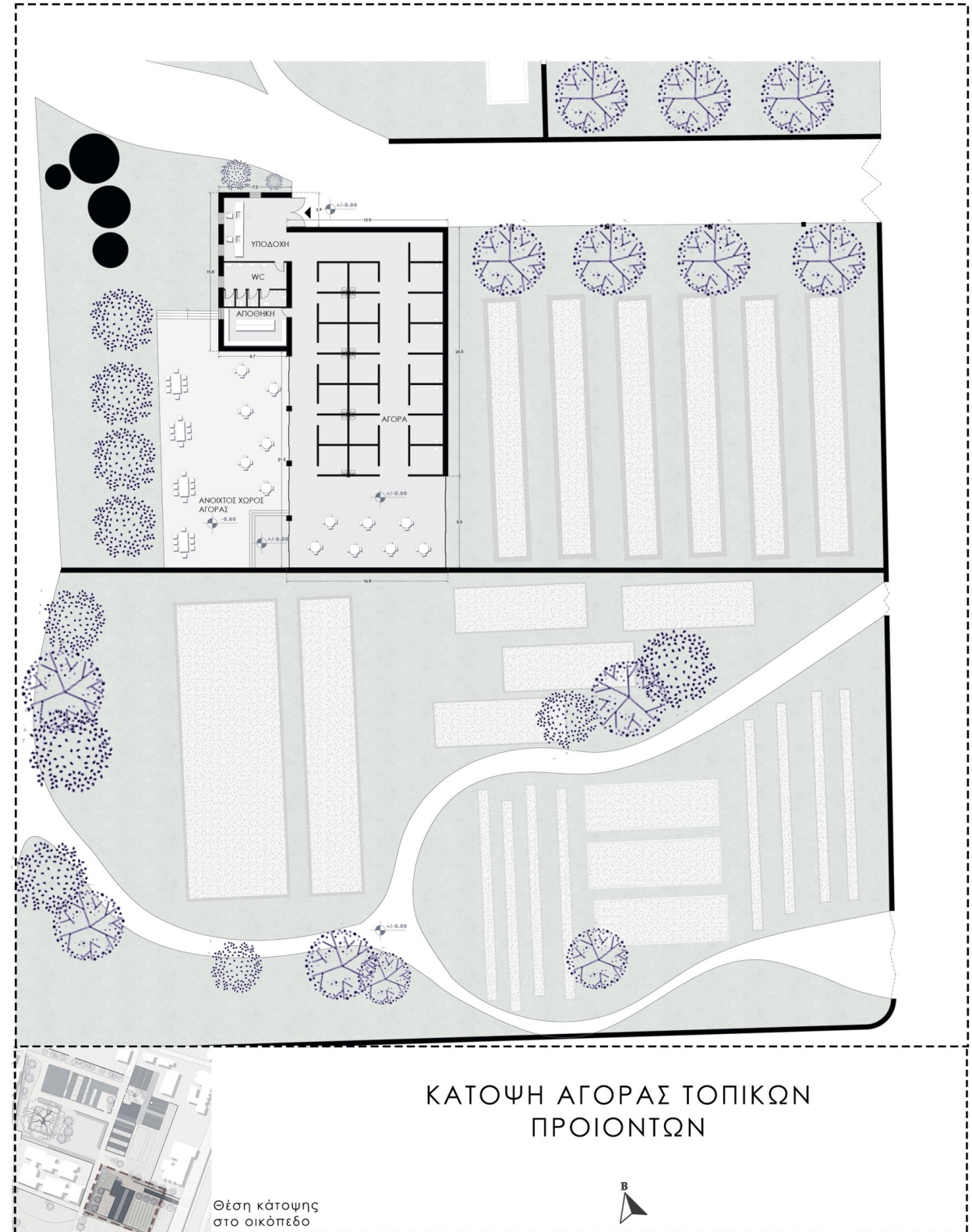

Βόρεια σε λίγο πιο ήρεμο σημείο είναι ο χώρος παραγωγής και έρευνας για τους τοπικούς παραγωγούς και φοιτητές γεωπονίας με τις υπαίθριες και ημι-υπαίθριες καλλιέργειες εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Το 4οροφο επιβλητικό κτήριο, ορόσημο του οικοπέδου είναι και κέντρο γνώσης και πληροφορίας φιλοξενώντας μια μεγάλη βιβλιοθήκη.

ΚΑΤΟΨΗ ΧΩΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ / ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

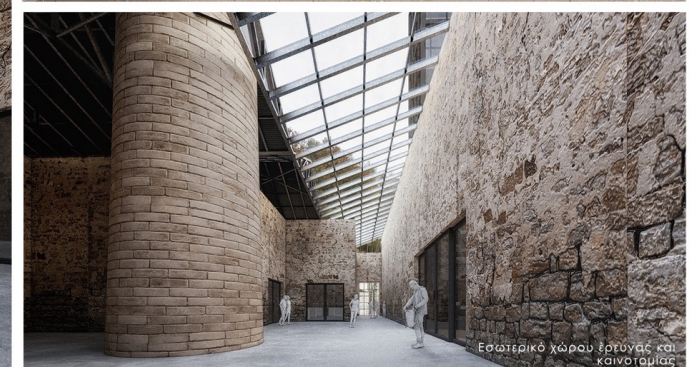
Σε άμεση εγγύτητα με την γειτονιά, δίπλα στην κεντρική είσοδο του συγκροτήματος είναι ο χώρος πώλησης τοπικών προϊόντων που αναφέρεται σε όλη τη γειτονιά με την εσωτερική του αυλή. Τέλος, στα νότια του οικοπέδου η μεγάλη πράσινη ζώνη θα φιλοξενεί αστικές καλλιέργειες και θα παραμείνει ανοιχτή χωρίς κάποια οικοδόμηση, δημιουργώντας ένα μεγάλο αστικό πάρκο που συνδέει τη πόλη με το παραλιακό μέτωπο.

Στις εσωτερικές προβολές φαίνονται πιο καθαρά οι παρεμβάσεις.

Το αίθριο του χώρου έρευνας και καινοτομίας ορίζεται γύρω από ένα από τα υπάρχοντα δέντρα που προϋπάρχουν στο συγκρότημα. Είναι φυλλοβόλο γεγονός που διευκολύνει τον φωτισμό και τη θέρμανση των γύρω χώρων το χειμώνα και προσφέρει προστασία από τον ήλιο κα ευχάριστη σκιά τους θερινούς μήνες.

Στη συνέχεια χαρακτηριστικό παράδειγμα της πρόθεσης ανάδειξης του υπάρχοντος είναι η πρόταση για τους χώρους co-working που διαμορφώνονται με τη λογική του box in a box γύρω από ένα ενιαίο χώρο που διατηρεί τα βαρέλια και τον εξοπλισμό οινοπαραγωγής.

Συνολικά, η πρόταση για το Πάρκο Έρευνας και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων Πατρών αντιπροσωπεύει μια φιλόδοξη προσπάθεια για την ανάπτυξη ενός χώρου που θα ενισχύει τη δυναμική της τοπικής οικονομίας, θα προωθεί την καινοτομία και την έρευνα, και θα δημιουργεί μια πλατφόρμα για τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση στην κοινότητα. Βασική επιδίωξη μέσω της ανάπτυξης του πάρκου, αποτελεί η δημιουργία ενός χώρου που θα είναι προσίτος και χρήσιμος για όλους τους πολίτες, προωθώντας την κοινωνική συνοχή και την αειφορία.

